

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

236. Quænam veniat resignatio, dum in dispositione aliqua fit mentio resignationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

lominus tamen si clericus literas provisionis sui beneficii tradidisset, nisi expressa illa intentione resignandi eas tradidisset Superiori suo, ut iuri suo vel beneficio resignaret, praesumendus non est, per hoc tacite renunciassse. Pirh. *ibid.* ex Tolos. in *insitut. rei. benefic. c. 28. n. 4.* Vide apud eundem Pirh. à nu. 6. plura istiusmodi exempla invalida five apparentis tantum istiusmodi tacite resignationis. Resignatio expressa dicitur illa, quae fit verbo vel scripto voluntatem reuocandi, seu liberè dimittendi beneficium declarantibus; juxta formam à jure praescriptam. Barb. *loc. cit. nu. 42.* Pirh. nu. 10. Azor. *loc. cit.*

2. Respondeo secundò: Resignatio expressa subdividitur in puram, absolutam seu simplicem, & in conditionatam: pura est, quae fit sine ulla conditione, pacto, modo; dum nimirum quis beneficium suum simpliciter & pure in manibus Superioris dimittit, ut is, qui illud conferre habet, possit illud conferre, cui voluerit absolute. Barb. *loc. cit. nu. 42.* Pirh. n. 11. dicens hanc esse propriè renunciationem. Paris. l. 1. q. 2. n. 2. *cc. n. 7.* dicens, hanc esse naturam resignationis, ut sit libera & pura, abique pactatione & modo, juxta *c. in transmissa. de renunc.* Resignatio conditionalis, seu non pura est, quae fit sub certa conditione, conventionione, vel modo. Auctores iidem. Et tales resignationes conditionatas, etsi olim tempore Alex. III. & Innoc. III. & Bonifacii VIII. & Clem. V. quando compilatae fuerunt decretales & clementinae, non essent in usu, & hinc in illis nulla fiat earum mentio. Paris. *loc. cit. q. 2. n. 2.* Gonz. *gl. 1. q. n. 4.* quin etiam etsi forte olim reprobatæ à jure. Barb. *loc. cit. nu. 43.* juxta *gl. in c. ex parte. de officio. deleg. v. dimittere.* Hodiedum tamen sicut quotidie in manibus Papæ juxta stylum à multis jam seculis servatum. Paris. *loc. cit. q. 2. n. 6.* ex Navar. in *manual. c. 25. num. 107.* Barb. *loc. cit.* Et tales resignationes conditionales pendere potissimum à voluntate Superioris, nempe Papæ, ait Paris. *ibid. n. 13.* auctoritate suâ & sententiâ excusantis simoniam, quæ aliàs iis à jure communi inducta inest. Barb. *loc. cit. n. 44.* De quo vide Azor. *p. 2. l. 1. c. 21. q. 1.* in utramque partem disputantem, an contineat simoniam resignare beneficium coram Ordinario in favorem, seu sub ea conditione ut conferatur Titio, & non aliàs.

3. Hæ autem conditiones etsi multiplices esse possunt, reducuntur tamen ferè ad hæc 4. capita. Primò, dum quis resignat, ut beneficium conferatur Titio, & non alteri, & hæc dicitur resignatio in favorem, in qua resignatione etsi clausula illa, & non aliàs, non apponerecur, vocatur tamen, & est resignatio conditionalis; quia subintelligitur hæc clausula proinde in supplicatione non videtur necessaria. Paris. *loc. cit. q. 2. n. 21. 22. & 24.* Quin imò, dum quis coram Papa resignat non in favorem, sed absolute, alter tamen in eadem supplicatione, quæ quis resignat, supplicat pro collatione, adhuc dici resignationem conditionalem in favorem; eò quòd, dum in eadem supplicatione unus renunciat, & alter supplicat pro beneficio resignato, omnia videantur respectivè facta, ait Paris. *nu. 23. & 24.* citans pro hoc plures decis. Rota & Cassad. *decis. 10. n. 10. de concess. pr. abend.* qui etiam dicit, quòd, quando renunciatio fit in manibus Papæ, quomodocumque, sit concepta, videatur de iure facta in favorem intelligendo juxta dicta, dum alter in eadem supplicat pro eodem beneficio. Secundo dum quis resignat eà lege, ut resi-

gnatarius vicissim resignet sibi suum beneficium, & hæc resignatio, dicitur permutatio, quæ continet duplicem resignationem conditionalem. Tertio: si quis resignet eà lege, ut sibi beneficii fructus reserventur seu reddantur integri, seu ex toto, vel ex parte, vel reservando vel constituendo sibi pensionem aliquam annuam ex seu in beneficio, vel in persona resignatarii. In quo casu, dum quis nimirum resignat in favorem reservatæ sibi pensioni vel fructibus, dici resignationem in favorem qualificatam; dum verò resignatur in favorem absque ulla reservatione, dici resignationem simplicem in favorem, ait Paris. *loc. cit. q. 2. n. 31.* Quarto: Si resignet quis eà lege, ut regredi possit, si resignet, reservato sibi jure regrediendi ad beneficium resignatum, dum resignatarius præmoriatur; vel etiam reservato jure ingressus; hoc est, ut si quis collatum sibi beneficium antequam ejus possessionem accipiat resignet alteri eà lege, ut si hic resignatarius præmoriatur resignans possit illud ingredi seu accipere ejus possessionem propriâ auctoritate; vel cum jure accessus, hoc est, dum beneficium destinatum primò ob ætatem ejus adhuc incapaci resignatur, & confertur alteri tantisper eà lege, ut post legitimam ætatem possit ipse propriâ auctoritate accedere & occupare tale beneficium, ut Rebuff. in *pr. de resignationibus.* Pirh. *loc. cit. n. 11.* Castrop. *loc. cit. n. 3.* Paris. *loc. cit. q. 2. n. 15.* An verò hi modi resignandi sub his & similibus conditionibus sint omnes liciti, & à jure approbati, dicitur infra.

Questio 236. Dum in dispositione aliqua fit mentio resignationis, quam veniat resignatio?

1. Respondeo: Nisi materia subjecta aliud postulet, venire solam simplicem, & non conditionatam resignationem. Gonz. *gl. 1. q. n. 5.* Hinc quando reservatur regressus, per cessum vel decessum alicujus, intelligitur de cessu puro tantum. Gonz. *ibidem. n. 7.* citans Pute. *decis. 314. nu. 1. l. 1.* Item facultas uniendi beneficium primò vacaturum etiam per resignationem, v. g. quam Trid. concedit *sess. 23. c. 18.* intelligitur de resignatione simplici, & non de conditionali in favorem certa personæ, ut declaravit S. Gregor. Gonz. *n. 8. & 9.* Paris. l. 10. q. 7. nu. 17. Item privilegium supprimendi canonicatum primò vacaturum per cessum vel decessum non habet locum in resignatione ex causa permutationis; quia est cessus in favorem. Gonz. *n. 12.* ex Gabr. *cons. 199. num. 1. vol. 2.* Item privilegium concessum conferendi beneficia vacantia per cessum vel decessum non comprehendit vacantia per resignationem. Gonz. à *num. 16.* item reservatio vacaturi per resignationem procedit tantum in vacatione ex simplici resignatione, & non ex conditionali ex causa permutationis, aut alterius conditionalis in favorem. Gonz. *n. 13.* citans Cassad. *decis. 1. n. 1. de rerum permutat. & n. 29.* citans Paris. l. 1. q. 4. n. 29. & Put. *decis. 262. n. 4. l. 2.* Item dum Trid. *sess. 24. c. 18.* dans facultatem uniendi beneficia vacantia per obitum, vel resignationem locum non habet in vacantibus ex resignatione in favorem. Gonz. *n. 9.* juxta declarat. S. Congregationis. Paris. l. 10. q. 7. nu. 14. & 15. Item expectativa beneficii primò vacaturi non capit resignationem ex causa permutationis. Gonz. *n. 15.* juxta *c. 1. de rerum permutat. in 6.* Et horum

omnium ratio est, quia resignatio in favorem est conditionalis, adeoque nisi conditio impleatur, & beneficium conferatur illi, ad cuius favorem resignatum, nihil fit, & beneficium remanet ut prius apud resignantem. Gonz. n. 20. de quo latè Paris. l. 1. q. 3. per tot.

2. Nihilominus dum in reg. 3. Cancell. sive de mensibus & alternativè excipiuntur à reservatione pontificia vacantia ex resignatione, per illa verba: *aliàs quàm per resignationem*: resignationis nomine venire tam puram & simplicem, quàm conditionatam & in favorem; cum regula loquatur generaliter & indistinctè verbis accommodatis ad utramque resignationem, & cesset prædicta ratio allata pro casibus illis aliis, tradit idem Garc. loc. cit. n. 29. Ac ità posse Episcopum ac quemlibet Ordinarium conferre beneficia, quorum collatio ad eum spectat in quolibet mense anni vacantia per resignationem simplicem, seu puram coram ipso factam ex causis contentis Bullà Pii V. 58, sub dato Calend. April. 1568. de quibus infra. Item posse quolibet mense coram Episcopis permutari beneficia, & ea ab illis conferri permutantibus, ut idem Gonz. nu. 32. quia omnis dispositio loquens de resignatione regulariter in se includit etiam resignationem ex causa permutationis, eò quòd hæc permutatio est vera resignatio reciproca. Gonz. n. 41. & 42. Et sic regula de publicandis resignationibus locum quoque habet in resignatione permutationis gratiæ; quòd tamen ne obset prædictis, intelligendum de dispositione loquente de resignatione generaliter, ubi prædicta ratio non habet locum.

Quæstio 237. Num resignatio sit favorabilis vel odiosa?

1. Respondeo primò: resignatio facta ob utilitatem & necessitatem Ecclesiæ, puta quia resignans inservire nequit, ut requirit necessitas Ecclesiæ, vel ut beneficium habeat utilioiorem Rectorem, est favorabilis & eoadjuvanda: quia per eam providetur potius beneficiis, quàm personis. Paris. l. 1. q. 18. n. 5.

2. Respondeo secundò: facta in favorem præcisè personæ est odiosa, cum tunc fiat, non quidem respectu beneficii, sed personæ. Paris. loc. cit. n. 7. citans Card. in clem. 2. de offi. Ordinarior. n. 13. Felin. in c. ad aures. de rescrip. n. 14. licet eam recipere resignationes sit meræ gratiæ, ut Rebuff. de nominat. q. 17. n. 76. Papa tamen de stylo illas recipit ad vota resignantium, adeoque sicut alia impetratio, ità etiam hæc impetratio per resignationem est ambitiosa, ut Castad. decis. 13. n. 3. de prob. Paris. loc. cit. n. 8. & n. 4. Hinc restringenda, Paris. cit. n. 4. citans Oldr. consil. 324. n. 4.

3. Respondeo tertio: regulariter tamen materia resignationis dicitur odiosa. Paris. n. 15. ex Cephal. cons. 62. nu. 49. l. 1. Adeoque non continet, nisi quòd expressum est. Paris. nu. 16. citans eundem Cephal. cons. 58. n. 22. l. 1. estque strictæ interpretationis. Paris. nu. 17. citans Decium, cons. 495. n. 19. & 20. Cravett. cons. 200. n. 10. Bursat. cons. 147. n. 20. & c. imò strictissimi juris. Paris. num. 18. citans Gabr. cons. 60. n. 6. & cons. 90. n. 39. vol. 1. cum sit quædam donatio, ut Tiraq. in l. si unquam. 7. donatione. q. 8. c. de revocat. donat. apud Paris. nu. 19. vide tamen dicenda infra de permutatione, ubi dicitur, hanc non esse odiosam.

Quæstio 238. An, & qualiter resignatio & in specie simplex seu pura, inducat vacationem beneficii resignati?

1. Respondeo primò: in genere per resignationem inducitur vacatio beneficii: est omnino communis. Paris. l. 1. q. 4. nu. 4. citatis quàm plurimis juxta c. susceptum. c. admonet. c. quid in dubiis. c. super hoc. & c. ultimo. de renunciat. Estque hæc vacatio non minùs vera vacatio, quàm quæ contingit per mortem naturalem. Paris. l. 1. q. 4. an. 2. cum resignans quoad beneficium resignatum habeatur pro mortuo, utpote remittens omne jus, quòd habet in beneficio, & resignatio admittit & perfecta fit quædam mors civilis. Paris. loc. cit. Tond. p. 3. c. 179. num. 2. Item æquè vera, quàm quæ contingit per privationem à sententia legis vel Superioris inducta ob delictum. Paris. num. 7. Imò major privatio caulatur ex voluntaria cessione, quàm illa, quæ fit in invitum, ut Card. Paris. conf. 135. vol. 4. Paris. n. 9. Item est hic modus vacandi ex dignioribus ac præcipuis, ut Mandos. ad reg. de annal. q. 46. n. 2. apud Paris. cit. q. 4. nu. 12.

2. Respondeo secundò: resignatio simpliciter seu pura, sive facta fuerit coram Ordinario, sive coram Papa (qui etiam tunc expressè decernit beneficium vacare, Lott. l. 3. q. 14. n. 11. Paris. l. 8. q. 7. sub n. 103. in fine.) abdicat omne jus in beneficio, ità ut resignans maneat sine titulo, etiam colorato, & beneficium tanquam habitum pro delicto, & ut vacans liberè conferri & impetrari possit. Barbof. juris Eccles. l. 3. c. 15. n. 66. C. Luca. de beneficiis. d. 34. n. 3. Paris. l. 1. q. 3. n. 5. juxta Abb. Burrio. Imol. & AA. communiter, in c. sollicit. & c. accepta. de restit. spoliar. Nam dum resignat quis in manibus Papæ vel Ordinarii purè & simpliciter, non ad alium finem hoc facit, quàm ut beneficium vacet illico, & Papa vel inferior talem resignationem eodem modo purè & simpliciter admittens illud pro libitu conferre possit. Lott. loc. cit. num. 9.

3. Respondeo tertio: pro inducenda hac vacatione exigitur consensus simultaneus; nimirum resignantis & ejus, in cuius manibus sit resignatio, ità ut non sufficiat, seu attendendus solùm veniat actus ille positivus resignantis citra expressum consensum seu admissionem Superioris. Lott. n. 10. juncto. n. 24. & 25. Paris. loc. cit. q. 5. nu. 24. citans quàm plurimos & c. Barbof. juris Eccles. l. 3. c. 15. nu. 19. & 20. C. Luca. de benef. d. 65. nu. 7. contra Gomes. ad reg. de infirm. q. 19. Ad effectum enim hunc, ut secuta dicitur vacatio, & abdicatum jus à resignante, requiritur valida & perfecta resignatio, qualis non est, nisi quæ facta coram Superiore habente potestatem absolvendi à vinculo, seu rescindendi illum quasi contractum, qui iniri dicitur inter beneficiatum & Ecclesiam, subsecutà hujus Superioris admissione. C. Luca. loc. cit. & d. 77. n. 3. Accedente autem illo Superioris consensu illico conlurgit vacatio. Auctores idem, ità ut resignante moriente post præstitum huic à Superiore consensum, beneficium jam non vacet per obitum illius, sed per resignationem. Card. de Luca. de benef. d. 34. n. 3. Verùm de hac requisitione consensus Superioris ad resignationem validam plura inferius, ubi coram quibus facienda resignatio.